

İlgili Kanun / Madde
506 S.SSK/130

T.C.
YARGITAY
21. HUKUK DAİRESİ

Esas No: 2005/3737

Karar No: 2005/3691

Tarihi: 12.04.2005

- **İŞYERİNDEKİ ÇALIŞMANIN GERÇEK VE FİİLİ ÇALIŞMA OLMAMASI**
- **İŞE GİRİŞ BİLDİRGESİNİN MUVAZALI BİR ŞEKİLDE VERİLMESİ**
- **KURUM MÜFETTİŞLERİ TUTANAKLARININ GEÇERLİLİĞİ**

ÖZETİ: 506 sayılı Yasanın 130. maddesi gereğince SSK müfettiş tutanakları aksi kanıtlanıncaya kadar itibar edilmesi zorunlu belgelerdendir. Dosyadaki bilgi ve belgelere göre müfettiş tutanağının aksinin kanıtlanmadığı ortadadır. Davacının Bağ-Kur sigortalılığından sonra işe giriş bildirgesinin 506 sayılı yasaya göre isteğe bağlı sigortalı olabilmek için tescilli amaçlayarak muvazaalı şekilde verildiği de sigorta müfettişinin tesbiti sonucu açıkça ortaya konmuştur.

DAVA: Davacı 1.1.1983-5.1.1993 tarihleri arası Bağ-Kur sigortalısı 15.4.1993 tarihinden itibaren SSK'ya tabi sigortalılığının tesbitine karar verilmesini istemiştir.

Mahkeme ilamında belirtildiği şekilde, isteğin kabulüne karar vermiştir.

Hükmün davalı vekili tarafından temyiz edilmesi üzerine temyiz isteğinin süresinde olduğu anlaşıldıktan ve Tetkik Hakimi Nurten Mursal tarafından düzenlenen raporla dosyadaki kağıtlar okunduktan sonra işin gereği düşünüldü ve aşağıdaki karar tesbit edildi.

Dava; 15.4.1993 tarihli işe giriş bildirgesindeki çalışmanın fiili ve gerçek olup olmadığına ve buna dayanan isteğe bağlı sigortalılığın geçerli olup olmayacağına ilişkindir. Mahkemece; davanın kabulüne karar verilmişse de bu sonuç usul ve yasaya uygun bulunmamaktadır.

Gerçekten, davacının Bağ-Kur nezdinde 1.1.1983-5.1.1993 tarihleri arasında sigortalı olduğu, SSK'ya bildirilen çalışmasının ise büro elemanı olarak geçtiği, ancak bu zorunlu çalışmaya ilişkin primleri işveren yatırmadığı gibi, davada güçlü delil niteliğinde bulunan Sosyal Sigorta Müfettişinin yaptığı inceleme sonucu 4.7.2002

tarihli raporunda davacının sigortalı olarak gözüktüğü işyerindeki çalışmasının gerçek ve fiili olmadığını saptandığı anlaşılmaktadır. 506 sayılı Yasanın 130. maddesi gereğince SSK müfettiş tutanakları aksi kanıtlanıncaya kadar itibar edilmesi zorunlu belgelerdendir. Dosyadaki bilgi ve belgelere göre müfettiş tutanağının aksinin kanıtlanmadığı ortadadır. Davacının Bağ-Kur sigortalılığından sonra işe giriş bildirgesinin 506 sayılı yasaya göre isteğe bağlı sigortalı olabilmek için tescili amaçlayarak muvazaalı şekilde verildiği de sigorta müfettişinin tesbiti sonucu açıkça ortaya konmuştur.

Sosyal güvenlik sistemimize göre; çalışanlar muhtelif gruplarda toplanmak suretiyle her bir topluluk için belli sosyal güvenlik kuruluşları öngörülmüştür. Kişiler; gerçek çalışma statü ve koşullarına göre, bu kurumlardan birisinin kapsamına iradelerine bakılmaksızın, girerler ve o kurumun sigortalısı olurlar. Nitekim 506 sayılı yasa kimlerin yasa kapsamında olduğu ikinci maddesinde ortaya konmuş, koşulları belirlenmiştir. Giderek, kimlerinde yasa kapsamına girmeyeceği kapsamlı biçimde üçüncü maddede açıklanmıştır.

Öte yandan aynı yasanın 85. maddesinde; isteğe bağlı sigortalılık koşulları belirlenmiş ve 506 sayılı yasa kapsamında sigortalıların, bir başka sosyal güvenlik kuruluşu kapsamında bulunmamaları koşuluyla isteğe bağlı sigortalı olabilecekleri hükme bağlanmıştır. Şu duruma göre 506 sayılı yasa yönünden isteğe bağlı sigortalı olabilmek için öncelikle yasanın öngördüğü sigortalılığın gerçekleşmesi gerekir. Yasanın öngördüğü sigortalılıktan amaç ise; biçimsel olarak ortaya çıkan salt kurum değiştirme amacına yönelik, yasaya karşı hile yoluyla göstermelik bir sigortalılık değil, gerçek anlamda hizmet akdine göre oluşmuş bir sigortalılıktır. Bu tür bir sigortalılığın olup olmadığı ise, hizmet akdinin koşulları ve eylemlerinin çalışmanın varlığının açıkça ortaya konması durumunda mümkündür.

Her sosyal güvenlik yasası kendi kapsamı ve alanını belirlemiş, sigortalıları kendi bünyesinde tutmak istemiştir. Kuşkusuz, bir sistemden diğerine geçiş mümkün olup, bu geçişin muvazaa veya yapay bir geçişe, dahası, yasaya karşı hileli amaçlayan bir olguya dayanmaması gerekir.

MK'nun 2. maddesinde ifadesini bulan evrensel nitelikte dürüstlük kuralları, bu tür bir eyleme engel olduğu gibi Anayasal Sosyal Güvenlik sistemimizi oluşturan sosyal sigorta yasaları da kabul ettikleri temel ilke ve esaslarıyla buna müsait değildir. Açıklananların ışığında 1 günlük, en önemlisi nitelik ve kapsamı ortaya konmayan kuşku ve hayat deneyimlerine uygun düşmeyen olgulara dayanmak suretiyle, davacının SSK nezdinde isteğe bağlı sigortalı olmak istemesi kabul edilemez.

Yukarıda açıklanan maddi ve hukuki olgular ve Hukuk Genel Kurulunun 29.11.2000 tarih ve 2000/21-1705 E., 2000/750 sayılı kararı dikkate alınarak davanın reddi gerekirken kabulü isabetsiz olup, bozmayı gerektirmiştir.

O halde, davalı kurumun bu yönleri amaçlayan temyiz itirazları kabul edilmeli ve hüküm bozulmalıdır.

SONUÇ: Hükmün yukarıda açıklanan nedenlerle BOZULMASINA, 12.4.2005 gününde oybirliğiyle karar verildi.